

Aan : AB
Datum vergadering : 07-07-2023
Van : DB
Behandelend ambtenaar : controller GRJR, Frans Wieles
Onderwerp : Definitieve Jaarstukken GRJR 2022
Bijlage(n) : 1) Definitieve Jaarstukken GRJR 2022
2) Brief accountant 20 juni 2023 over Bevindingen controle
toeleiding en validatie
3) Romptekst voor brief aan raden over uitstel vaststelling
Jaarstukken GRJR 2022

1. Inleiding

In de Jaarstukken 2022 van de Gemeenschappelijk Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) verantwoordt het bestuur het gevoerde beleid en het financieel beheer over het jaar 2022. Het Bestuur wordt met deze stukken in staat gesteld om zijn controlerende taak te vervullen.

De Voorlopige Jaarstukken 2022 zijn voor 15 april vastgesteld en ter kennisname aan de raden gezonden. De jaarstukken worden in de regel in juli definitief vastgesteld, omdat de meeste lasten voortvloeien uit de zorgcontracten en subsidieverleningen waarover de definitieve productieverantwoordingen met accountantsverklaring pas na 1 april beschikbaar komen. Deze verantwoordingen zijn verwerkt. Dit leidt tot een bijstelling van ca. €4 mln. (extra tekort) met name voor gemeente Rotterdam als gevolg van het woonplaatsbeginsel.

Momenteel voert de GRJR-accountant de accountantscontrole uit. De accountant stuurde op 20 juni een brief (zie bijlage) met bevindingen uit hun controle op de wijze waarop gemeenten toewijzingen afgeven (toeleiding) en declaraties beoordelen (validatie). De accountant constateert dat nadere controlewerkzaamheden nodig zijn om te bepalen of de gemeenten in alle opzichten het aangepaste woonplaatsbeginsel correct hebben toegepast. Zonder die extra analyses kan de accountant niet tot een oordeel komen over getrouwheid en rechtmatigheid. Eventuele fouten dienen in principe te worden gecorrigeerd en dit kan leiden tot lagere lasten voor de regio als geheel, maar ook tot verschuivingen tussen gemeenten in de regio.

Als gevolg van deze bevindingen moet de vaststelling van de jaarstukken 2022 helaas worden uitgesteld. De planning is om in de geplande AB vergadering van 8 september alsnog de jaarstukken mét accountantsverklaring vast te kunnen stellen.

2. Gevraagd besluit

Het AB wordt gevraagd te besluiten tot:

- Inhoudelijke kennisname van de Definitieve Jaarstukken 2022.

Dit besluit is geen hamerstuk.

3. Toelichting

Afgezien van de nadere controlewerkzaamheden kunnen de jaarstukken in het AB van 7 juli inhoudelijk al worden besproken. Dan hoeft het AB in september alleen nog te kijken naar eventuele correcties die voortvloeien uit de nadere controlewerkzaamheden met betrekking tot toepassing van het aangepaste woonplaatsbeginsel, en de stukken dan formeel vaststellen.

Overkoepelend beeld

Het totale financiële tekort in de rekening bedraagt € 26,9 mln.

Voor ruim €25,1 mln. in de exploitatie 2022 (dit is hoger dan in de voorlopige jaarstukken voornamelijk door per 1 april nieuw verantwoorde bedragen aan Rotterdamse woonplaatsbeginseleffecten) en voor €1,8 mln nagekomen kosten voorgaande jaren (ook hoger dan de voorlopige jaarrekening door definitieve correcties). In het zorglandschap zijn diverse ontwikkelingen te zien die een verklaring vormen voor verschillen tussen de voorlopige jaarrekening en de begroting 2022. Deze ontwikkelingen worden uitgebreid toegelicht in de jaarstukken, ook omdat ze grotendeels structureel van aard zijn en dus van belang zijn voor begrotingswijziging 2023 en begroting 2024.

Exploitatie 2022

In de exploitatie 2022 zien we forse overschrijdingen. Dat heeft meerdere oorzaken.

- De hogere uitgaven zijn in belangrijke mate het gevolg van aanpassing van het woonplaatsbeginsel waardoor veel kinderen in zorg elders in het land voor rekening van gemeenten in Rijnmond komen. Dit effect was veel kleiner ingeschat dan achteraf is gebleken. Het bedrag is vergeleken met de voorlopige jaarrekening ruim € 4 mln hoger doordat voor de gemeente Rotterdam voor dit bedrag woonplaatsbeginselverschuivingen pas in de productieverantwoordingen inzichtelijk werden. De verdeling over gemeenten is ten opzichte van de voorlopige jaarrekening nog verschoven door verantwoordingsgegevens van aanbieders over hoeveel zij voor welke gemeente hebben geleverd.
- Daarnaast was er een extra indexatie nodig naar aanleiding van een Tweede Kamer motie "extra lonen in de zorg". Hiervoor ontvingen gemeenten overigens compensatie van de rijksoverheid.
- Ook blijkt telkens weer dat achterstallige informatie over toegewezen zorg leidt tot onderschattingen in de prognoses, die gaandeweg en na afloop van het jaar steeds verder in beeld komen.
- Ook zijn er grote verschuivingen tussen de zorgbudgetten. Dit heeft te maken met de moeite om aanbod en vraag van jeugdhulp goed op elkaar aan te sluiten. Toename van zware problematiek is zichtbaar in alle opdrachten: doordat de individuele gemeenten steeds meer lokaal hulp en ondersteuning bieden bij de lichtere zorgvragen, leveren de regionaal gecontracteerde partijen naar verhouding meer zware hulp met hogere arrangementsprijzen. Uit onderzochte data blijkt dat dit effect zich in ieder geval bij ambulante hulp voordoet. Het voorkomen van uithuisplaatsing en plaatsing in gesloten jeugdhulp leidt vermoedelijk ook tot inzet van intensievere en duurdere arrangementen.

Resultaat voorgaande jaren

Vergeleken met eerder jaarrekeningen is er een relatief beperkte correctie op eerdere boekjaren. Het resultaat over voorgaande jaren is voor het belangrijkste deel een naijleffect van administratieve problemen in de jaren voor 2021. Het betreft voornamelijk correcties die noodzakelijk bleken bij de eindafrekeningen van zorgkosten 2020. Door veel sneller afgewikkelde eindafrekeningen 2021 en door sturing op de datakwaliteit is de verwachting dat dergelijke afwijkingen in de toekomst tot een minimum beperkt zullen blijven.

NB. Het resultaat voorgaande jaren wordt zoveel mogelijk naar gebruik toegerekend aan de gemeenten. Bij eerdere jaarrekeningen werd dit door toepassing van de vlaktaks niet gedaan, waardoor er mogelijk afwijkingen in de verdeling van de zorgkosten zijn geweest. Dit is vermoedelijk niet helemaal te reconstrueren doordat de administratie daarvoor ontoereikend is. In 2023 kijken we de verdeling van het overlopende resultaat zorgkosten in de jaarrekeningen 2020 en 2021 na. In overleg met de gemeenten wordt zo nodig en zo mogelijk een herverdeelvoorstel voorbereid voor het Algemeen bestuur van 13 oktober (cyclus 3).

4. Consequenties

Consequenties voor inkoop/bekostigingsmodellen GRJR en MVS:

Geen.

Financiële consequenties:

De financiële consequenties volgen pas uit definitieve vaststelling van de jaarstukken. Nu de vlaktakssystematiek is afgeschaft zal het te verwachten negatieve rekeningresultaat direct leiden tot een extra bijdrage per gemeente. De bijdragen van de gemeenten moeten worden opgehoogd naar gelang van de realisatie 2022 per gemeente versus de inleg 2022. De verdeling over gemeenten is ten opzichte van de voorlopige jaarrekening nog verschoven door verantwoordingsgegevens van aanbieders over hoeveel zij voor welke gemeente hebben geleverd. De bijdragen per gemeente zijn vanwege de onduidelijkheid over juiste woonplaatsbeginseltoepassing echter nog steeds voorlopig. Na eindafrekening met gemeenten van het resultaat van €26,9 mln. sluit de jaarrekening 2022 van GRJR op € 0. N.B.

Personele consequenties:

Geen.

Juridische consequenties:

Geen.

5. Vervolprocedure

Volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen stuurt het bestuur van de GR de definitieve Jaarstukken rechtstreeks ter kennisname aan de raden. Dit kan pas na afronding van de accountantscontrole en jaarstukkenvaststelling in september. De stappen die nu eerst moeten worden gezet zijn:

1. Akkoord van de provincie met uitstel van vaststelling van de jaarstukken. Hierover is momenteel contact met de provincie en hierbij worden geen problemen verwacht.

2. Aanvullende controles met medewerking van een aantal gemeenten (in ieder geval Rotterdam, Nissewaard en de BAR-gemeenten, mogelijk nog enkele gemeenten). De accountant formuleert de benodigde acties en deze worden voor het zomerreces via de directeuren sociaal domein in de betreffende gemeenten in gang gezet. In de periode tot eind augustus zijn de benodigde stappen: het vaststellen van fouten, het al dan niet corrigeren daarvan, het verwerken van correcties in de jaarrekening en de controle hierop door de accountant.
3. De colleges kunnen desgewenst met een brief hun eigen raad informeren over de situatie. Daarvoor is een romptekst bij deze agendapost gevoegd. Gebruik hiervan is ter beoordeling aan elke individuele wethouder.

Communicatie:

Kernpunt in de definitieve Jaarstukken 2022 van de GRJR is:

- De gemeenten zien zich geconfronteerd met nog steeds oplopende kosten voor specialistische jeugdhulp, die deels niet vooraf waren te voorzien en pas achteraf kunnen worden geconstateerd.

Planning:

Op 8 september 2023 worden de jaarstukken naar verwachting definitief vastgesteld.

